

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
9 januari 2026

Onze referentie
7065502

nota

Kamerbrief rechtspositie slachtoffers en enkele andere onderwerpen

1. Aanleiding

De TK is toegezegd over een aantal moties/toezeggingen te worden geïnformeerd die zien op de rechtspositie van het slachtoffer. Dat gebeurt met deze brief. Daarnaast wordt in de brief ingegaan op twee vooronderzoeken (t.b.v. een effectevaluatie) met de betrekking tot de Wet uitbreiding slachtofferrechten. Deze evaluaties zijn toegezegd aan de Eerste Kamer, een verkorte versie van de brief zal om die reden ook aan de Eerste Kamer worden gezonden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met zowel de TK als de EK brief en deze op 2 februari (i.v.m. de openbaarmaking van de WODC onderzoeken, zie hieronder) naar de Eerste en Tweede Kamer te zenden.

3. Kernpunten

Inzage slachtoffers in PBC-rapportage (motie Eerdmans)

- De inschatting van de collega's van DWJZ is dat het belang van het slachtoffer bij inzage in gedragskundige rapportages voldoende gewicht in de schaal legt om de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte of veroordeelde (artikel 8 Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM)) te kunnen rechtvaardigen. Daarbij is ook relevant dat de inbreuk zo beperkt mogelijk blijft door in beginsel geen kopie te verstrekken en geen inzage in het volledige rapport toe te staan.
- Uit de gesprekken met betrokken organisaties ter uitvoering van de motie zijn verschillende overwegingen naar voren gekomen. De slachtofferadvocatuur meent dat het slachtoffer het volledige gedragskundige rapport moet kunnen inzien, en dat hierop alleen in uiterste gevallen een uitzondering denkbaar is.
- Vanuit het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) en de tbs-advocatuur zijn een aantal zorgen geuit als het slachtoffer vaker (gedeelten van) gedragskundige rapportages zou kunnen inzien. Zij zien als een risico dat verdachten hierdoor mogelijk vaker zullen weigeren om mee te werken aan het gedragskundige onderzoek.
- Daarnaast is de zorg geuit dat informatie uit gedragskundige rapportages niet (voldoende) begrijpelijk is voor slachtoffers. In dit kader kan worden opgemerkt dat slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven recht hebben op kosteloze bijstand door een slachtofferadvocaat en dat alle slachtoffers kosteloos ondersteund kunnen worden door Slachtofferhulp Nederland (SHN).

- Tevens heeft het NIFP aangegeven dat rapporteurs mogelijk meer summier zullen rapporteren en mogelijk informatie in de delen van het rapport zullen plaatsen waar het slachtoffer geen toegang toe heeft. Omdat de inzage alleen de beantwoording van de onderzoeksvragen omvat, wordt dit risico heel beperkt geacht.
- De zorgen van het NIFP en tbs-advocatuur zijn begrijpelijk. Daarom zal het gewijzigde beleid worden gemonitord.
- Het OM brengt momenteel in kaart wat de uitvoeringsconsequenties zijn van deze beleidswijziging. Eventuele kosten kunnen uit het beleidsbudget slachtofferbeleid (artikel 34.4) worden gedekt. OM heeft aangegeven eind Q2/begin Q3 de wijziging te kunnen doorvoeren.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
9 januari 2026

Onze referentie
7065502

Versterken positie slachtoffer bij OM-straftbeschikking (motie Lahlah, GL-PvdA)

- Naar aanleiding van eerdere verzoeken van de TK, over het introduceren van spreekrecht in de procedure van de OM-straftbeschikking, is met het OM overeengekomen slachtoffers expliciet te wijzen op de mogelijkheid voor het indienen van een schriftelijke slachtofferverklaring. Daarin kan het slachtoffer al wat hij van belang acht naar voren brengen, zodat de OvJ dat mee kan wegen in zijn beslissing.
- Pijnpunt bleef de reikwijdte van de contra-indicatie¹, namelijk 'ernstig' spreekrechtwaardige feiten. Sommige zaken die ingevolge de wet spreekrechtwaardig zijn (dit spreekrecht geldt overigens pas als een zaak voor de rechter wordt gebracht) kunnen door het OM dus met een OM-straftbeschikking worden afgedaan.
- In aanloop naar het plenair debat over de toepassing van de OM-straftbeschikking van 8 april jl., heeft het OM laten weten in samenspraak met Slachtofferhulp Nederland de positie van het slachtoffer bij de OM-straftbeschikking te versterken.
- Sindsdien hebben OM en SHN afspraken gemaakt over concrete verbeteringen voor slachtoffers.
- Daarnaast heeft het OM aangegeven de termijn voor het terugzenden van het wensformulier te verlengen. Hoewel SHN eerder akkoord leek, heeft zij op het laatste moment aangegeven een langere te wensen. Zij geven om die reden aan dat hier geen sluitende afspraken over zijn gemaakt, maar laten de afweging bij het departement en het OM. De verlenging die het OM voorstelt is een significante verbetering voor slachtoffers. Hierbij is het ook van belang is dat het hier gaat om een buitengerechtelijke afdoening, waarbij snelheid de winst is ten opzichte van een procedure bij de rechter. Ook slachtoffers zijn daarbij gebaat. Om die reden aangegeven dat u zich schaaft achter deze termijn.
- Om de beleidswijzigingen door te voeren zijn er zowel bij SHN als OM meerdere acties nodig, oa intern technisch in de systemen. Het is nog niet bekend wanneer dat doorgevoerd kan worden. In de brief is opgenomen dat u de TK er in voortgangsbrief MJA (Q2 2026) nader over bericht.

Afschrift dossier bij beklag niet vervolgen

- Met de Raad voor de Rechtspraak en de gerechtshoven is tot de conclusie gekomen dat artikel 12f, derde lid Sv ruimte biedt om, in uitzonderlijke gevallen, ook aan het slachtoffer zelf een afschrift van de (dossier)stukken te verstrekken.
- De tekst op de website van de Raad voor de Rechtspraak is overeenkomstig aangepast. Tevens is intern bij de rechtspraak hierover gecommuniceerd.

¹ Ernstig spreekrechtwaardige feiten, waarbij slachtoffers hebben aangegeven van hun spreekrecht gebruik te willen maken, zijn een contra-indicatie voor afdoening met een OM-straftbeschikking.

Vooronderzoek nulmeting en evaluatie 'Besluit bescherming slachtoffergegevens in processtukken'

- Vanwege de ICT-verstoring bij het Openbaar Ministerie in de zomer van 2025 was het voor de onderzoekers niet mogelijk om dossieronderzoek te doen, waardoor nog geen nulmeting kon worden uitgevoerd. Het onderzoek betreft daarom een vooronderzoek en evaluatiekader op basis waarvan de nulmeting en de uiteindelijke evaluatie van het besluit kan worden uitgevoerd.
- Het WODC maakt het onderzoek op donderdag 29 januari openbaar. In verband met de JenV begrotingsbehandeling is ervoor gekozen de brief op maandag 2 februari naar de TK te zenden (daarvoor was niet haalbaar omdat publicatie van het rapport niet naar voren kan worden gehaald).

Vooronderzoek nulmeting spreekrecht tbs- en pij-verlengingszitting en uitbreiding kring spreekgerechtigden

- Het WODC maakt het onderzoek op vrijdag 30 januari openbaar. In verband met de JenV begrotingsbehandeling is ervoor gekozen de brief op maandag 2 februari naar de TK te zenden (daarvoor was niet haalbaar omdat publicatie van het rapport niet naar voren kan worden gehaald).

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Inzage slachtoffers in PBC-rapportage (motie Eerdmans)

De motie is ingediend naar aanleiding van het debat gevangeniswezen/tbs en is na eerdere staking van de stemming met een nipte meerderheid aangenomen. De toenmalige SJenV heeft de motie ontraden, gelet op de privacy van de verdachte/veroordeelde. Na nader onderzoek blijkt er gelet op art 8 EVRM toch ruimte voor inzage. In de MJA, die op 25 juni 2025 naar de TK is gezonden, is aangegeven dat de TK voor het einde van 2025 over de uitwerking van de motie zou worden geïnformeerd. Dat bleek, i.v.m. de afstemming met het OM net te vroeg. U bent in een stafoverleg hierover geïnformeerd.

Versterken positie slachtoffer bij OM-strafbeschikking (motie Lahlah)

De positie van het slachtoffer bij afdoening met een OM-strafbeschikking staat al enige tijd in de belangstelling van de TK. Vanuit de GL/PvdA fractie zijn in 2022 twee moties ingediend met als oogmerk het introduceren van spreekrecht in de procedure van de OM-strafbeschikking. Deze moties zijn toentertijd aangehouden in afwachting van een gesprek dat de toenmalige minister voor Rechtsbescherming zou voeren met de het College van procureurs-generaal over dit onderwerp. Uitkomst hiervan was dat slachtoffers voortaan expliciet worden gewezen op de mogelijkheid voor het indienen van een schriftelijke slachtofferverklaring. De motie Lahlah (GL-PvdA) waar onderhavige brief op in gaat vraagt wederom aandacht voor dit onderwerp. In de MJA, die op 25 juni 2025 naar de TK is gezonden, is aangegeven dat de TK voor het einde van 2025 over de uitwerking van de motie zou worden geïnformeerd. Dat bleek, i.v.m. de afstemming met het OM net te vroeg. U bent in een stafoverleg hierover geïnformeerd.

Afschrift dossier bij beklag niet vervolgen

Op 3 maart 2025 heeft de toenmalige Staatssecretaris Rechtsbescherming de TK schriftelijk geïnformeerd naar aanleiding van de zorgen die Controle Alt Delete heeft geuit over oa het verkrijgen van de (dossier)stukken in een beklagprocedure. Toegezegd is daar in de MJA op terug te komen. Dat bleek te vroeg. Inmiddels heeft er overleg met de Raad voor de Rechtspraak en de gerechtshoven plaats gevonden, met positief resultaat. Na de brief van 3 maart 2025 (en in het bijzonder tijdens het debat Slachtofferbeleid op 3 juli 2025) is het onderwerp niet meer door de TK aan de orde gesteld.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
9 januari 2026

Onze referentie
7065502

4.2. Krachtenveld

Er heeft met verschillende betrokken partners overleg plaats gevonden. Te weten OM, NIFP, Raad voor de Rechtspraak, slachtoffer- en tbs-advocatuur en SHN (t.b.v. de motie Eerdmans). Met het OM en SHN (t.b.v. de motie Lahlah). Met de Raad voor de Rechtspraak en de gerechtshoven inzake het verkrijgen van een afschrift van (dossier)stukken in de beklagprocedure. Over de uitkomsten van de nulmeting in het kader van het spreekrecht tbs-en pij-verlengingszitting loopt overleg met het OM.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.